

Dk. Anthony J. Tomasino, Amri Kumi

Kikao cha 8: Amri ya 7 - Hakuna Uzinzi.

Huyu ni Dkt. Anthony J. Tomasino katika mafundisho yake kuhusu Amri Kumi. Hii ni kipindi cha 8, Amri ya 7 - Hakuna Uzinzi.

Kwa hivyo, sasa tunakuja kwenye amri ya saba. Usizini . Sasa, siku nyingine nilikuwa nikifanyia kazi hotuba hii, na nilifikiri labda ingekuwa ya kuvutia kupata hadithi chache za kuchekesha kuhusu uzinzi. Na ukweli ni kwamba, kuna makumi na makumi na labda hata mamia.

Mengi kati yao ni tofauti tu za mada zile zile, lakini uzinzi unaonekana kuwa dhambi ambayo haichukuliwi kwa uzito sana katika jamii, kwa sehemu kubwa. Bila shaka, kuna mambo yaliyorejea nyuma hadi nyakati za kale, na hata katika siku za Hadithi za Canterbury, uzinzi ulikuwa mojawapo ya mada kuu ambazo walipata vichekesho vyao. Filamu na vipindi kadhaa maarufu vya televisheni pia vimekuwa na mada ya uzinzi iliyochezwa kwa ajili ya vichekesho; watu hawakuonekana kuichukulia kwa uzito sana.

Haikuonekana kama kitu ambacho kilikuwa cha msiba mkubwa; badala yake, mara nyingi ilionekana kama kitu ambacho, kwa kiasi fulani, mume aliyefungwa, mwanaume ambaye mke wake anadanganya, ndiye anayedharauliwa sana. Mke ambaye mume wake anadanganya hapati kicheko kikubwa, lakini mume, kwa upande mwingine, kwa kawaida ndiye anayechekesha sana. Katika jamii yetu ya leo, kumekuwa na utata zaidi kuhusu ukweli kwamba tunaonekana kuwa na mtazamo wa uzembe zaidi kuhusu uzinzi.

Na baadhi ya watu wanaonekana kufikiri kwamba, bila shaka, utofauti ni kiungo muhimu cha maisha, na maadili ya ngono ya siku zetu yanaonekana kuwa tayari kuvumilia matukio mengi zaidi, unaweza kusema, udanganyifu mwingi zaidi, hebu tuseme waziwazi, kuliko walivyokuwa hapo awali. Na kwa hivyo inaweza kuwa vigumu kwetu kuelewa aina ya hofu ambayo watu wa kale wangeihusisha na vitendo vya uzinzi. Ni vigumu hata kwetu kuelewa wazo la kumuua mtu kwa sababu walimdaganya mwenzi wao, ingawa labda kuna baadhi ya watu huko nje ambao walihisi kama wanataka kumuua mwenzi anayedanganya wakati mmoja au mwingine.

Lakini kwa wengi wetu kama jamii, kwa vyovyote vile, hili ni jambo ambalo halichukuliwi kwa uzito kama ilivyokuwa hapo awali. Na sehemu ya hili ni kwa sababu tuna uelewa tofauti sana wa asili ya uhusiano wa ndoa kuliko watu walivyokuwa nao katika ulimwengu wa kale. Bila shaka, kama uhalifu mwingine mwingi katika Biblia, adhabu iliyowekwa kwa uzinzi ilikuwa kifo kwa kupigwa mawe kwa pande zote mbili zilizohusika.

Mtu wa kawaida wa Mashariki ya Karibu wa kale, si tu katika Israeli bali pia katika jamii zao zote jirani, hakuchukulia hili kirahisi. Wakati mwingine tunapenda kuwaelezea Waisraeli kama watu wema na wanyofu na wenye maadili mema, na majirani zao wote kama wabaya na wasio na maadili mema, na mambo ya aina hii yote. Lakini kwa kweli, hili lilikuwa jambo la kawaida katika ulimwengu wote wa kale.

Mawazo haya ni kwamba ukiingia katika uhusiano wa ndoa, unahitaji kuwa mwaminifu ikiwa wewe ndiye mke. Sawa, hebu tuangalie kwa undani zaidi kinachoendelea hapa. Ndoa katika Mashariki ya Karibu ya kale.

Tunaweza kuuliza mapenzi yana uhusiano gani nayo? Mapenzi hayakuwa maarufu katika ulimwengu wa kale. Namaanisha, kulikuwa na mashairi mengi ya mapenzi.

Misri ina makusanyo maarufu ya vitu hivi. Kuna mashairi ya mapenzi katika jamii zingine. Na bila shaka, tuna kitabu cha Wimbo Ulio Bora katika Agano la Kale, ambacho huenda kisiwe cha kimapenzi kama tunavyofikiri wakati mwingine.

Bado, baraza la majaji bado liko wazi kwa kiasi fulani. Lakini ingawa kulikuwa na aina hii ya wazo la mapenzi ya kimapenzi, la kumvutia mwenzi wako, la kutaka kuwa na ushirikiano, na kuna baadhi ya ndoa katika Agano la Kale ambazo zinaonekana tu, kwa njia fulani, kuonyesha kile ambacho tungependa kuona katika uhusiano wa ndoa, aina ya kujitolea, kujitolea kwa pande zote na ushirikiano na mambo mengine yote hayo. Lakini kwa sehemu kubwa, hiyo haikuwa njia ambayo watu wa kale walifikiria kuhusu ndoa.

Mapenzi hayakuwa msingi mkuu wa ndoa. Ndoa katika ulimwengu wa kale ilikuwa makubaliano ya kimkataba. Kwa kawaida, ilipangwa na baba.

Na lengo kuu la ndoa lilikuwa kuhakikisha uhamisho sahihi wa mali ya familia kutoka kizazi kimoja hadi kingine. Ungemwoza mwanao kwa mwanamke ambaye alikuwa wa tabaka na kiwango sawa cha kijamii, ambaye familia yake ilikuwa na kiwango sawa cha utajiri, na kisha ungeweza kuhakikisha kwamba hakutakuwa na udanganyifu au mkanganyiko wowote wakati mali itakapohamishwa kutoka kwa wazazi hadi kwa watoto. Sasa, ndoa, bila shaka, pia zilikuwa msingi wa ushirikiano wa kisiasa.

Na hilo liliendelea, bila shaka, hadi karibu nyakati za kisasa. Lakini wazo lilikuwa kwamba haikuwa kuhusu unampenda nani. Ilikuwa kuhusu nguvu au ushawishi ambao ungeweza kupatikana kutokana na mahusiano hayo.

Kwa hivyo mapenzi, mapenzi ya kimapenzi, hayakuwa ndio yalikuwa jambo kuu hapa. Kuzaa watoto halali kulizingatiwa kuwa lengo kuu la uhusiano wa ndoa. Na tena, hili liliendelea hadi nyakati za kisasa .

Na tunajua hadithi ya watu kama Henry VIII na mapambano yake ili kupata mwana na mrithi na kupata na kupata mke ambaye angempa mwana. Na hilo lilikuwa muhimu sana kwa Henry kwa sababu, bila shaka, alihitaji kuwa na mtu wa kuendeleza ukoo wa kifalme. Na aina hiyo hiyo ya mtazamo ni mtazamo wa kawaida wa watu katika ulimwengu wa kale.

Wanahitaji mtu wa kuendelea kubeba mali zao hadi kwenye ardhi, mali, kaya, vitu vyote walivyokusanya vinahitaji kupitishwa kwa kizazi kijacho. Unajua, katika ulimwengu ambapo maswali yao yote au mawazo yao kuhusu maisha ya baada ya kifo hayakuwa yameendelezwa vizuri kama aina ya mitazamo tuliyo nayo sasa, kulikuwa na hisia kwamba moja ya njia ulizotumia kupata maisha yako ya kutokufa ilikuwa kwa kukumbukwa na kuendelea na mafanikio yako kutoka kizazi kimoja hadi kingine. Na kwa hivyo kuwa na watoto halali ilikuwa njia katika maana ya kufikia aina yako ya maisha ya kutokufa katika ulimwengu huu pia.

Sasa, kwa uelewa wa aina hiyo wa ndoa, unaweza kuelewa kwamba uzinzi ungekuwa suala tofauti kidogo na lile ambalo lingekuwa kwetu. Katika sheria ya Mashariki ya Karibu ya kale, kulikuwa na kitu cha kupendezwa na tatizo hilo na desturi ya uzinzi. Kanuni zote za sheria za Mashariki ya Karibu ya kale ambazo tunazo zinazingatia sana dhambi ya uzinzi.

Sheria za Ashuru ya Kati zinaweza kuwa mbaya zaidi. Wanazipenda sana na mabadiliko yote yanayowezekana na aina zote za matokeo yanayowezekana ambayo yanaweza kutokea katika jambo la uzinzi. Kwa hivyo kulikuwa na mabishano mengi miongoni mwa majaji na kadhalika kuhusu jinsi wangeweza kushughulikia mambo ipasavyo.

Tunafikiria uzinzi, na tunafikiria mwanaume akimdanganya mkewe au mwanamke akimdanganya mumewe. Hiyo si njia sawa na ile ambayo watu wa Mashariki ya Karibu wa kale walifikiria kuhusu uzinzi kwa sababu, bila shaka, walikuwa na uelewa tofauti kuhusu ndoa. Kwa hivyo uzinzi kimsingi hufafanuliwa kama mwanaume anayefanya ngono na mwanamke aliyeolewa au aliyeposwa.

Haikuzingatiwa uzinzi ikiwa mwanamke alikuwa kahaba. Kwa hivyo mwanamume katika Mashariki ya Karibu ya kale angeweza na kwa kiasi fulani alitarajiwa kuwa kahaba mara kwa mara, na hilo halikuzingatiwa uzinzi. Huenda mke wake asipende, lakini hakuchukuliwa kuwa mzinzi.

Kama mwanamume angefanya ngono na mwanamke ambaye hakuwa na uhusiano wa kimapenzi, basi, pengine kungekuwa na matokeo, hasa kama baba yake angehusika katika hali hiyo. Kama angekuwa mseja, kama angekuwa binti bikira wa mtu mwenye msimamo wowote, hili lingeweza kuwa jambo baya sana. Lakini pia kulikuwa na visa ambapo mtu angeweza kuchukua mke, mtu angeweza kuchukua suria, na masuria ni jambo ambalo halieleweki vizuri.

Suria alikuwa kama mke wa daraja la pili, kwa kweli, ndicho tunachozungumzia hapa. Ingawa mke ambaye ana mkataba huu mzuri wa ndoa, unaoweka haki zake zote kwake na kadhalika, ndiye angechukuliwa kuendeleza ukoo wa familia, suria kwa ujumla hakuchukuliwa hivyo. Kwa suria, kwa kawaida, alipata nyumba, alikuwa na paa juu ya kichwa chake, alipata uwezekano wa kupata watoto, lakini hakuweza kutarajia watoto wake kurithi chochote.

Hakupewa aina ile ile ya ulinzi wa kisheria kama vile mke angepewa. Kwa hivyo, ndio, wakati mwingine suria angewekwa ndani ya nyumba na kutendewa kama mke. Lakini haikuwa aina ile ile ya mpangilio.

Tena, kuna maswali kadhaa kuhusu hili na jinsi jambo hili lote lilivyofanya kazi. Lakini kilicho wazi ni kwamba masuria walikuwa kimsingi, tena, itatofautiana kutoka kwa mtu mmoja, uhusiano mmoja hadi mwingine. Lakini kwa watu wengi, ilikuwa ni mwenzi wa ngono tu.

Kwa watu wengine, ilikuwa ni mwenzi. Na kwa baadhi ya watu, suria alikuwa kimsingi mke bila mkataba. Kwa hivyo hilo lilitofautiana sana.

Lakini kama mwanamume aliyeoa alikuwa na suria, hiyo haikuchukuliwa kuwa uzinzi. Kama angeenda kwa makahaba, haikuchukuliwa kuwa uzinzi. Kama angefanya ngono na watu wa eneo hilo, haikuchukuliwa kuwa uzinzi.

Adhabu za kufanya uzinzi kwa mwanamume aliyeoa anayefanya ngono na mwanamke aliyeolewa zilikuwa tofauti sana. Kwa kawaida, tunachokiona katika kanuni zote za sheria ni kwamba kwa kawaida huanza kwa kusema, Utawaua mwanamume na mwanamke. Na kisha wanaanza kuongeza tahadhari.

Lakini ikiwa mwanamume hataki kumuua mkewe, si lazima. Katika hali hiyo, mwanamume ambaye mwanamke huyo alifanya uzinzi naye pia anaachiliwa. Ikiwa mwanamume atachagua kukata pua ya mkewe, hii ilikuwa aina ya njia ya Waashuru ya kufanya mambo; basi mwanamume aliyefanya uzinzi pia angekatwa pua yake.

Pia kulikuwa na uwezekano wa kukata masikio. Na ni kama vile haya yanapunguza viwango vya ukali, kwa namna fulani. Angeweza kukata masikio yake.

Anabaki kuwa mke wake. Lakini hana masikio. Na kila mtu anayemtazama anajua kwamba alikuwa mzinzi.

Lakini pia wangemkata masikio mwanamume aliyefanya uzinzi. Kama mwanamume angechagua kumuua mkewe utumwani, jambo ambalo lilionekana kutokea mara kwa mara, basi mtu ambaye alifanya naye uzinzi angeuzwa pia utumwani. Kwa hivyo

Waashuri walikuwa wakijaribu kuwa na usawa kidogo, nadhani, kuhusu mbinu yao ya kufanya hivi, ili kujaribu kuwa waadilifu kidogo.

Unajua, kinachomfaa bata mzinga ni kizuri kwa mzinga, kwa mfano. Katika Biblia ya Kiebrania, tunaweza kutumaini kwamba mambo yangekuwa tofauti kidogo. Tunaweza kutumaini, lakini matumaini yetu labda yangekatisha tamaa.

Kwa sababu katika Agano la Kale, uelewa wa Waisraeli kuhusu ndoa ulikuwa sawa sana na ule wa Wababeli, Waashuri, Wakanaani, au watu wowote waliowazunguka. Kimsingi, ndoa ilikuwa kuhusu kuzaa watoto ambao wangeendelea kurithi vitu vyako. Na kuna baadhi ya mambo mazuri yasiyo ya kawaida.

Unajua, hadithi ya Hana, mama yake nabii Samweli, nadhani, ni mojawapo ya mifano mizuri kama hiyo. Ni aina fupi tu ya mstari wa kutupwa hapo katika sura ya kwanza, Samweli wa kwanza, ambapo tuna mwanamke huyu ambaye ni tasa na mumewe ana wake wawili, unajua, na mke mmoja ana watoto. Na kama ilivyo kawaida katika hali kama hizo katika Biblia ambapo una mke mmoja ambaye ana watoto na mwingine ambaye hana, daima kuna mvutano kati yao wawili.

Lakini Hana alikuwa akilia na kufadhaika sana. Na mumewe akamwambia siku moja, Unajua, usihuzunike sana kuhusu hili. Je, mimi si zaidi ya kuwa na wana mia moja, unajua? Kwa hivyo, unajua, ndio, ndio.

Kwa hivyo anataka kuwa mama, unajua, kwa sababu hiyo ndiyo nafasi ya heshima, hasa ikiwa mtu ana wake kadhaa. Kisha tunakumbuka hadithi nzuri ya Yakobo na wake zake, ambapo wanashindana kuona ni nani anayeweza kupata watoto wengi zaidi. Unajua, kupata watoto ndiyo njia waliyotimiza maisha yao kama wake.

Na je, hii inasikika kama ubaguzi wa kijinsia kwetu leo? Lakini hivyo ndivyo ilivyokuwa siku hizo. Lakini ndio, ndoa mara nyingi zilipangwa na familia, kwa kawaida kwa ajili ya kukabidhi mali, kama vile katika jamii zinazowazunguka.

Na kama ilivyo katika jamii zingine, mwanamke wa daraja la juu angepatikana kwa mahari. Hii ina maana kwamba ungelazimika kulipa ili uwe na haki ya kuwa na mwanamke huyu kama mke wako. Sawa.

Kwa hivyo, lakini hiyo ni kama tu wewe, unajua, ni wa tabaka la juu, unajua, kwamba kwa sehemu kubwa, unajua, kwa watu wa kawaida, hii labda haikuwa kitu. Na tulikuwa na hadithi hii nzuri ya Mfalme Daudi, ambaye alitaka kumpata binti wa Sauli. Naam, hakuwa mfalme wakati huo, bali Jenerali Daudi, ambaye alitaka kumpata binti wa Mfalme Sauli kama bibi arusi wake.

Na Sauli alidai govi za Wafilisti mia moja kwa ajili ya mahari. Unajua, kwa kawaida ingekuwa, ndiyo, utajiri wa aina fulani au nyingine. Lakini inaonekana, Daudi hakuwa tajiri sana wakati huu.

Wanawake, kwa upande wao, wangeleta mahari katika uhusiano. Mahari ilikuwa kiasi cha pesa ambacho kingesaidia kulinda mustakabali wao. Mikataba ya kabla ya ndoa na kabla ya ndoa ilikuwa ya kawaida sana katika ulimwengu wa kale.

Unajua, tunaona hili kama jambo la kisasa, lenye mwanga. Naam, hilo lilikuwa jambo la kawaida sana nyakati zilizopita ambapo wanawake walipaswa kuwa na ulinzi, unajua, na hivyo wanawake wangeweza kuleta mali hii. Na kama mume angewaacha, basi wangeweza kuchukua mali hiyo pamoja nao.

Na hilo lingewapa riziki wao wenyewe. Kwa hivyo, ndio, kulikuwa na mpango wa biashara, ulioandikwa vizuri sana na sheria nyingi zilizounganishwa katika siku hizo na taasisi ya ndoa. Wanawake waliochumbiwa walichukuliwa kuwa wamefungwa kwa waume zao wa baadaye.

Ukiukaji wa uchumba ulichukuliwa kama uzinzi. Na, bila shaka, hii ndiyo hali tuliyo nayo kwa Mariamu na Yusufu katika Agano Jipya, ambapo Mariamu anaposwa na Yusufu na kisha anaonekana kuwa na mimba. Hilo lilichukuliwa kuwa uzinzi.

Na Yusufu angeweza na alikuwa ndani ya haki zake kumfanya apigwe mawe hadi afe, kulingana na sheria ya Agano la Kale. Lakini Biblia inasema nini? Akiwa mtu mwema, aliamua kumwacha faraghani. Kwa maneno mengine, atamtenga, kumtaliki, kumtaliki, kumtaliki, na kumruhusu kuolewa na baba wa mtoto wake.

Mwanaume wa aina gani na mwanaume wa aina gani. Lakini inaonekana, aina hii ya kitu ilikuwa ya kawaida zaidi kuliko tunavyofikiria. Wanaume wanaweza kuwa na washirika mbalimbali katika Agano la Kale.

Hilo halikuwa jambo la kawaida. Na tunaona baadhi ya mababu wa Biblia wakishiriki katika upuuzi wa kijinga mara kwa mara, na baadhi ya watu wengine katika Biblia ambao. Sasa, sijaribu kusema kwamba hili lilihimizwa kwa sababu halikuhimizwa.

Lakini ilikuwa wazi kwamba ilitokea, na ilikuwa kama, vema, inatokea, unajua, ilidhaniwa kuwa ni ukweli wa maisha kwamba watu wangekuwa wakifanya mambo haya. Na haikuwa hivyo. Sio sawa, lakini haikuwa kinyume cha sheria.

Wanawake, kwa upande mwingine, walifungwa kwa waume zao. Na wao, mwanamke aliyefanya ngono na mtu yeyote ambaye si mume wake, alikuwa na hatia ya uzinzi. Vipi kuhusu ndoa ya wake wengi? Ndiyo.

Kama vile ukahaba, ndoa ya wake wengi iliruhusiwa katika Agano la Kale, lakini haikuchukuliwa kuwa bora. Biblia ina waziwazi ubora wa ndoa. Bora hiyo inapatikana katika kitabu cha Mwanzo, sura ya pili, mwanamume mmoja, mwanamke mmoja kwa ajili ya maisha yote.

Huo ndio uhusiano bora. Hilo ndilo lililotarajiwa. Na kisha, bila shaka, kulikuwa na tofauti nyingi zilizotokea baadaye .

Ndoa ya wake wengi ni aina ya gharama kubwa, unajua, kuwa na mke mmoja kulichukuliwa kuwa jambo la kawaida, na pengine, unajua, ilikuwa kawaida. Kuwa na wake zaidi ya mmoja kulimaanisha kuwa na pesa kwa sababu ungeweza kumudu zaidi ya mke mmoja. Mara nyingi, watu hufikiria ndoa ya wake wengi kama mfumo wa ukandamizaji, njia ya kuwakandamiza wanawake maskini.

Lakini kwa kweli, lazima ukumbuke kwamba katika siku hizo zenye vita vingi, mapigano mengi, wanaume wakifanya kazi nzito sana na mara nyingi wakifa wakiwa wachanga, kwamba kulikuwa na wanawake wengi huko nje ambao hawakuweza kupata waume zao wenyewe kwa sababu, unajua, hakukuwa na wanaume wa kutosha kuzunguka. Na katika hali kama hizo, lazima ujiulize ni nini kingekuwa bora kwa wanawake wengi. Je, ingekuwa bora kuwa mke nambari nne, tano, au 600 wa mtu tajiri sana au kuwa mwanamke mseja mitaani akiomba au kufanya ukahaba? Labda kulikuwa na kazi ambazo angeweza kufanya, kuwa mwanamke mwenye busara, labda, au kitu kama hicho.

Lakini tukubaliane, fursa za kazi kwa wanawake katika jamii hiyo hazikuwa nyingi. Kwa hivyo, kwa namna fulani, ndoa ya wake wengi ilikuwa kwa wanaume; ilikuwa njia ya kuonyesha jinsi walivyokuwa matajiri. Sidhani kama ni kwa sababu wanaume hawa walikuwa farasi wapendao ngono sana kiasi kwamba walitaka kuwa na wake wengi sana.

Ilikuwa zaidi ya kuwa na wake wengi ilionyesha kwamba walikuwa matajiri sana na wangeweza kuwachukua wanawake wengi na kuwawekea paa. Na kuwalisha na vitu vingine vyote. Na hivyo chini ya hali kama hizo, tena, ndoa kwa wanawake ilizingatiwa kuwa kitu cha vitendo kabisa.

Mapenzi yana uhusiano gani nayo? Sio mengi sana , bali kuwa na paa juu ya kichwa chako na pengine kuwa na fursa ya kupata mtoto ambaye siku moja anaweza kurithi angalau sehemu ya mali ya tajiri. Hiyo ilikuwa fursa ambayo haikuweza kupuuzwa kwa wengi wao. Wanaume wangeweza kuwaacha wake zao.

Kulingana na Agano la Kale, wangeweza kuwataliki kwa sababu ya uasherati. Uchafu ni nini? Hilo lilikuwa swali kubwa. Kwa kweli hatujui hilo linaweza kumaanisha nini.

Na kulikuwa na mabishano makubwa katika wakati wa Yesu, ambayo nitarudia baadaye, kati ya watu wawili wakuu wa kirabi, Hillel na Shammai. Na mmoja wa marabi alisema kwamba uchafu ulimaanisha uzinzi na kwamba msingi pekee wa talaka chini ya sheria ulikuwa uzinzi. Mwingine akasema, Hapana , uchafu unamaanisha chochote ambacho mwanamke hufanya ambacho hakimpendezi mwanamume.

Na mfano wake maarufu ulikuwa kwamba ikiwa angechoma chakula chake cha jioni, angeweza kumtaliki. Kwa hivyo umbali mkubwa wa nguzo kati ya nafasi hizo mbili. Ugunduzi wa maandishi katika kipindi cha Uajemi hutoa mwanga wa kuvutia kuhusu mambo.

Unajua, katika Agano la Kale, tunadhania kwamba haya yote yanatawaliwa na wanaume na kwamba wanaume walikuwa na mamlaka na kila kitu. Lakini baadaye , tunaona, hata kutoka enzi ya Uajemi, kwamba haikuwa jambo la kawaida kwa wanawake kuwaacha waume zao pia. Sasa, hili halikuwa jambo lisilo la kawaida hata katika nyakati za kale, kwa sababu hata Kanuni za Hammurabi zilitoa makubaliano kwa kesi ambapo wanawake wangehitaji kuwaacha waume zao.

Ilikuwa tofauti sana na ikiwa mwanaume angemtaliki mkewe. Lakini haikuwa jambo la kufikiria kwao. Lakini inaonekana ilitokea.

Na kwa kweli, tulipata hati za kisheria kutoka kipindi cha Uajemi zinazoonyesha kwamba haikuwa kawaida kwa wanawake kuwaacha waume zao. Na mara nyingi kulikuwa na makubaliano, na kulikuwa na makubaliano na sera za kabla ya ndoa zilizowawezesha kufanya hivyo na kutopunguzwa hadi umaskini. Kwa hivyo, ndio, kwa njia fulani, ni ya kisasa pia.

Kwa hivyo hiyo ni kama muhtasari mdogo wa taasisi ya ndoa katika Israeli ya kale. Vipi kuhusu uzinzi katika Agano la Kale? Naam, haishangazi hivyo. Inafanana kabisa na kile tunachokipata katika jamii zingine za kale za Mashariki ya Karibu.

Amri hii ni nzuri na imewekwa katika Biblia kwa maneno machache. Lotinoth , usizini. Nzuri na rahisi na ya moja kwa moja.

Na, tena, kama majirani zao, uzinzi hufafanuliwa kama mwanamke aliyeolewa akiwa na uhusiano na mwanamume ambaye si mumewe. Sasa, lazima niseme kwamba wasomi wengi huishia hapo. Lakini kuna upande mwingine wa hili pia, kwa sababu mwanamume kuwa na uhusiano na mwanamke aliyeolewa pia huchukuliwa kuwa uzinzi.

Kwa hivyo si suala la wanawake tu. Sio tu kwamba wanawake ndio pekee wanaoweza kufanya uzinzi. Pia ikiwa mwanamume ana uhusiano na mwanamke aliyeolewa, huo pia ni uzinzi.

Kwa hivyo inafanya kazi pande zote mbili kwa kiasi fulani. Wanaume wanaweza kisheria kufanya ngono na makahaba. Tayari tumetaja hilo.

Au na wapenzi wasioolewa wa aina fulani. Lakini sheria inakataza sana ukahaba. Kuna sehemu ambapo inasemwa waziwazi, unajua, msiwaruhusu binti zenu kuwa makahaba la sivyo nchi itajaa uasherati na uasherati na kadhalika.

Manabii katika Hosea, tuna moja ya kauli nzuri zaidi kuhusu, nadhani, haki ya kimaadili katika Agano la Kale, ambapo Mungu anamwambia nabii Hosea, Msitarajie niwahukumu wake zenu kwa kufanya uzinzi wakati ninyi wenyewe mnazini. Kwa hivyo ndio, Mungu anasema, hapana, hatutakuwa na viwango viwili hapa. Inapita kidogo kile sheria inasema kwa sababu sheria iliruhusu viwango viwili.

Lakini Mungu anaweka wazi kwamba hiyo siyo dhana yake. Adhabu iliyowekwa kwa wazinzi katika Agano la Kale ni kifo. Mwanamume anayezini, anayezini na mke wa jirani yake, mzinzi na mzinzi, atauawa.

Sasa, katika sheria ya Ashuru, wana kauli sawa kabisa hapo. Lakini wanaendelea kusema, lakini ikiwa mwanaume hataki kumuua mkewe, nk., nk., Torati, sheria ya Agano la Kale hapa haitoi ruhusa hiyo. Lakini ni wazi kabisa kwamba aina hiyo ya kitu iliruhusiwa kwa sababu tuna hadithi nzuri tena ya Hosea na mkewe, Gomeri, ambao walifanya uzinzi na inaonekana na wanaume kadhaa tofauti.

Na unaposoma hadithi hii, kinachoonekana wazi ni kwamba Hosea alikuwa akipanga kumuua Gomeri utumwani. Kwa hivyo, badala ya kumpiga mawe mkewe hadi afe, badala yake anaonyesha rehema. Sheria za kale za uzinzi, hata katika Biblia, zinalinda urithi wa familia, si uhusiano wa kifamilia.

Watu wa kale hawakutaka watoto haramu warithi mali zao. Daima inanikumbusha hadithi ya ndege aina ya cuckoo. Unajua, ndege aina ya cuckoo atapata kiota kizuri ambapo kuna mayai kadhaa, na ndege aina ya cuckoo ataanguliwa kwanza.

Na kisha kinachofanya ni kusukuma mayai mengine kutoka kwenye kiota. Na mama ndege anaporudi na kuona kuku huyu hapa, inaonekana hawezi kumtofautisha na watoto wake mwenyewe. Na kwa hivyo anamlisha na kumtunza.

Na ndege wa kuku anakua na kunenepa kisha huruka na kufanya mambo yake ya kuku. Kwa hivyo hiyo ndiyo hali ambayo wanaume walikuwa wakijaribu kuepuka hapa kwa sheria zao za uzinzi: hawakutaka kuku kwenye kiota chao. Hawakutaka mtu yeyote kurithi vitu vyao ambaye hakuwa mtoto wao wa kibaolojia.

Sheria za uzinzi katika Biblia zilikuwa kali. Na tayari nimeanza kuzungumzia hili, na nitaingia zaidi kidogo katika hili sasa. Neema, kwa upande mwingine, ilikuwa nyingi kwa wazinzi.

Ni watu wangapi katika Agano la Kale waliuawa kwa kufanya uzinzi? Naam, ukiangalia, huwezi kufikiria kweli, siwezi kufikiria yoyote. Talaka na utumwa huenda vilikuwa adhabu za kawaida. Ukijua mkeo anafanya uzinzi, unaweza kumtaliki, na kuna uwezekano mkubwa mahakama zingekuruhusu kumtoa bila mahari yake au kitu kama hicho.

Huenda ulipoteza hilo. Uwezekano mkubwa zaidi, hilo lingemandikwa moja kwa moja kwenye mikataba ya ndoa. Kwa hivyo, tuna Hosea na Gomeri, tuna Mfalme Daudi, ambaye alifanya uzinzi.

Bila shaka, Daudi alizidisha uzinzi wake na mauaji. Na tutazungumzia hadithi yake baadaye kidogo. Lakini ndio, ukisoma Agano la Kale, huoni ushahidi wowote kwamba wazinzi walipigwa mawe hadi kufa.

Ilikuwa kwenye vitabu. Ilikuwa kwenye kanuni za sheria. Lakini kama nilivyosema hapo awali, nadhani kanuni za sheria ni kama aina ya maadili na miongozo kwa majaji badala ya kuwekwa kwenye jiwe.

Hivi ndivyo unavyopaswa kufanya jambo fulani. Kulikuwa na neema nyingi zaidi iliyojengewa katika kanuni hiyo ya sheria kuliko ile ambayo Mafarisayo wa baadaye wangeruhusu. Vifungu kadhaa vya Biblia vinamwonyesha Mungu kama mwenzi aliyehuzunika wa Israeli isiyo na imani.

Tunapata hili katika Hosea, sura mbili za kwanza, Yereemia sura ya pili na ya tatu, Ezekieli 16, na sehemu zingine pia. Hii ni mojawapo ya sitiari kuu katika Biblia, ambapo Mungu ndiye mume na Israeli ndiye mwenzi. Kwa kweli ni aina ya umiliki wa kuvutia, hasa katika kitabu cha Hosea.

Hosea anakubali kwamba katika dini ya Baali, ibada ya Baali. Baali ni mtu wa kuvutia. Neno Baali linamaanisha Bwana, lakini pia linamaanisha mume.

Na Baali alichukuliwa kuwa , kwa namna fulani, mume wa dunia na mume wa waabudu wa Baali. Na katika kitabu cha Hosea, Mungu anachukua picha hiyo na kuwaambia watu wake, Hapana , mimi ni mume wako, na mimi ndiye ninayekupa vitu hivi vyote vizuri ulivyo navyo. Kwa hivyo picha hiyo inaonekana mara kadhaa .

Lakini Israeli wanafanya nini? Israeli si mwaminifu kwa Mungu kwa kukimbia na miungu hii mingine yote na kumdanganya Bwana. Ezekieli ni mojawapo ya vifungu vizuri na vilivyojaa huzuni katika Agano la Kale lote, ambapo Mungu anazungumzia jinsi moyo wake ulivyohuzunishwa na ukosefu wa imani wa Israeli, wa watu wake,

kwani wamemdanganya mara kwa mara. Na Mungu anafanya nini? Wanasema, sawa, utapigwa mawe hadi kufa.

Hapana, anasema, ninaendelea kukurudisha . Na anaapa, unajua, anasema, sawa, itabidi nikuondoe kwa muda. Na labda unazungumzia uhamisho , unajua, lakini anasema, lakini nitakurudisha kwangu tena.

Na wakati mwingine kuna aina ya hali hii iliyowekwa humo, unajua, ukirudi kwangu, basi nitakukaribisha tena . Kwa hivyo hapa, kwa kutumia aina hii ya lugha ya uzinzi, Mungu anasema, ndio, wewe ni mzinzi, lakini sitakuua. Nitakukaribisha tena nyumbani.

Nitakurudisha kwangu. Sasa, kufikia wakati wa Yesu, sheria za uzinzi zilikuwa zimeanzishwa. Lakini hata wakati huo inaonekana kwamba uzinzi mara nyingi ulichukuliwa kwa uzito ikiwa wahusika waliokosewa walikuwa na mwelekeo huo.

Kuna baadhi ya wazinzi maarufu, hata katika nyakati za Agano Jipya. Josephus anatuambia kuhusu baadhi ya mambo yaliyokuwa yakiendelea miongoni mwa akina Herode . Sasa, wakati mke kipenzi wa Mfalme Herode, Mariamne, aliposhukiwa kuwa mzinzi, iwe alikuwa mzinzi au la, bado kuna mjadala kuhusu hilo.

Lakini Herode alimfanya anyongwe hadi afe kwa njia moja waliyotumia, ambayo kwa kawaida haikuwa njia iliyotumika kwa mke wa kwanza. Lakini hata hivyo, badala ya kumpiga mawe, kama Biblia ilivyosema, mara nyingi kila mtu alijua kinachoendelea, na walikuwa wakikipuuzwa tu au waliweza kukipuuza. Herode, kwa ubinafsi wake, hakika hangepuuzwa chochote cha aina hiyo.

Na pia aliogopa kwamba mkewe alikuwa akimfanyia njama pia. Kwa hivyo, katika kisa hicho cha Yohana sura ya 8 na hadithi hiyo nzuri ya mwanamke aliyekamatwa katika uzinzi hapo, ambayo inaweza kuwa ya asili au isiyo ya asili, kuna maswali mengi kuhusu hilo. Lakini kwa vyovyote vile, hakika inaonekana kama Yesu kwangu.

Lakini hadithi ni kwamba wanamleta mwanamke huyu kwa Yesu na kusema, alikamatwa katika kitendo cha uzinzi. Sasa sheria inasema anapaswa kupigwa mawe hadi kufa. Lakini unasema nini? Na hii inamweka Yesu, wanafikiri wanamfunga Yesu, kwa sababu kuna uwezekano mkubwa ingekuwa nadra sana siku hizo kwa mtu kupigwa mawe hadi kufa kwa uzinzi.

Na inawezekana hata kwamba hawakuruhusiwa kufanya hivyo bila kupata aina fulani ya idhini ya mahakama. Na bado wanachojaribu kufanya ni kumfanya Yesu akiuke au kukataa sheria ya Agano la Kale. Na hivyo ndivyo wanavyojaribu kufanya ni kwa sababu, ndio, ikiwa Yesu anasema, oh, hapana, hatuwezi kufanya hivyo.

Na ni kama, oh, unasema kwamba Musa alikuwa mwongo, sivyo? Je, ndivyo unavyojaribu kutuambia hapa? Unajua, unatuambia kwamba tunaweza kupuuza sheria za Musa? Kwa kawaida, labda wanafanya hivyo hata hivyo. Lakini, lakini ndio, ilikuwa hivyo, walikuwa wakijaribu kumfunga Yesu. Na, bila shaka, Yesu hangeanguka kwa hilo, kwa sababu badala yake Yesu anasema maneno hayo mazuri, yeyote asiye na dhambi miongoni mwenu, huyo ndiye anayeweza kumtupia jiwe la kwanza.

Sawa, kwa hivyo Yesu anajiepusha na swali hili lote la uzinzi. Na tena, tunaona hili katika sehemu kadhaa tofauti katika Agano Jipya. Katika Mathayo sura ya 19, tuna swali la msingi wa ndoa ni nini hasa.

Kumbuka, katika ulimwengu wa kale, msingi wa ndoa ulikuwa ni kupitisha mali. Kwa hiyo Mafarisayo wakamjia na kujaribu kumjaribu. Wanasema, je, ni halali mtu kumwacha mkewe kwa sababu yoyote ile? Na tena, huu ndio mjadala unaoendelea katika Uyahudi wakati huo.

Tuna Rabi Hillel na tuna Rabi Shammai. Mmoja wao anasema, tu ikiwa atafanya uzinzi. Na mwingine anasema, akichoma chakula chako cha jioni, mwache.

Na Yesu anasema, vema, hamjasoma kwamba hapo mwanzo, Muumba aliwaumba mwanamume na mwanamke. Na akasema, kwa sababu hii, mwanamume atamwacha baba yake na mama yake na kuambatana na mkewe. Na hao wawili, wawili, angalia, watakuwa mwili mmoja.

Kwa hivyo si wawili tena, bali mwili mmoja. Kwa hivyo, Mungu akiwa ameunganisha pamoja, mtu yeyote asitenganishe. Kwa hivyo Yesu haendi kwa sheria ya Musa kufafanua ndoa.

Haendi kwenye desturi ya kawaida. Haendi kwenye mijadala ya marabi. Badala yake, Yesu anarudi moja kwa moja kwenye uumbaji.

Mungu anakusudia nini kwa ndoa? Mungu anaifafanua? Bora ni nini? Bora ni mwanaume mmoja, mwanamke mmoja, pamoja maisha yote. Sasa, bila shaka, aina hii ya kuwafanya watu wote waanguke. Kwa nini basi, wanauliza, Musa aliamuru kwamba mwanaume ampe mkewe cheti cha talaka na kumwacha? Naam, ikiwa Mungu anakusudia wawe pamoja milele, kwa nini Musa anasema kwamba wanaweza kutengana? Na Yesu anajibu, Musa aliwaruhusu kuwaacha wake zenu kwa sababu mioyo yenu ilikuwa migumu.

Lakini haikuwa hivi tangu mwanzo. Nawaambia, mtu yeyote atakayemwacha mkewe, isipokuwa kwa sababu ya uasherati. Na kuna swali la kama mstari huu hapa, kwa njia, ni wa asili au la, kwa sababu hauonekani katika hati zote.

Na kuoia mwanamke mwingine, anazini. Mathayo sura ya 19, mstari wa 7 hadi 9. Kwa hivyo, kimsingi, Yesu anasema hapa ni kwamba uzinzi unahusu kuvunjika kwa uhusiano wa ndoa. Sio kuhusu nani anamdanganya nani.

Ni jinsi uhusiano ulivyodhoofika, jinsi uhusiano ulivyovunjika. Kwa hivyo, ndoa na Yesu si kuhusu mali yako.

Ni kuhusu uhusiano wako. Kuhusu watu wawili wanaokutana na kuwa kitu kimoja. Uzinzi si usumbufu wa uhamishaji wa mali au vitu kutoka kizazi kimoja hadi kingine.

Uzinzi unadhoofisha uhusiano uliowekwa na Mungu, ambao umekusudiwa kudumu milele. Hili linaleta tofauti kubwa sana, unajua, katika uelewa wetu wa jinsi ndoa na uzinzi zinavyopaswa kufanya kazi. Ningesema, unajua, kwamba Yesu anafikia kiini cha jambo, zaidi ya sheria za Agano la Kale.

Anarudia tena kanuni iliyo nyuma ya sheria, sawa? Um, ndio. Kwa hivyo, tuna watu ambao wanataka talaka kwa sababu hawajisikii kama wanaendana tena, au kitu kama hicho. Na Yesu anatuambia kwamba hiyo sivyo Mungu alivyokusudia.

Sasa, kama kando hapa, tunajua, bila shaka, kwamba talaka hutokea katika jamii yetu. Tunajua kwamba kuna visa, wakati mwingine, ambapo talaka inaonekana, naweza kusema, chaguo bora katika baadhi ya mahusiano. Kwa hakika, hii haingekuwa hivyo.

Na hivyo ndivyo Yesu anajaribu kutuambia hapa. Kwa hakika, hii si sahihi. Kwa hakika, hii inaharibu taasisi ya ndoa na kile kilichokusudiwa kuwa, unajua? Kwa hivyo, sidhani kama tunahitaji kuwa wakali na wasiowasamehe watu walioachana, hata watu walioachana na kuoia tena.

Sidhani kama kauli ya Yesu hapa inasema kwamba tunahitaji kuwahukumu watu hao na kuwafukuza kanisani. Badala yake, nadhani Yesu anasema kwamba hii ndiyo bora tunayopaswa kujitahidi. Kama vile mwishoni mwa Mathayo, sura ya 5, Yesu anatuambia kwamba tunapaswa kuwa wakamilifu kama Baba yetu wa mbinguni alivyo mkamilifu.

Sidhani kama yeyote kati yetu amewahi kupata hadhi hiyo katika maisha haya, lakini nadhani hiyo ndiyo tunayotamani sote. Kwa hivyo, katika Mathayo, sura ya 5, katika Mahubiri ya Mlimani, Yesu anazungumzia tena swali la Amri Kumi na uelewa wake. Mmesikia kwamba ilisemwa, Usizini .

Lakini mimi nawaambia kwamba yeyote anayemtazama mwanamke kwa tamaa amekwisha zini naye moyoni mwake. Lo, Yesu! Kwa nini useme jambo kama hilo? Ndiyo, hilo linasikika kwa ukali sana. Hilo linasikika kimya sana , unajua, kama vile

umewahukumu nusu ya wanadamu hapa, unajua? Yesu anahamisha suala la uzinzi kutoka mwilini hadi moyoni.

Marabi walijitoa wino mwingi kujaribu kufafanua kile kilichochukuliwa kuwa kitendo cha uzinzi. Nao walienda huku na huko katika baadhi ya mambo haya, kama marabi walivyofanya. Hiyo ndiyo njia waliyobishana.

Ilikuwa kama aina ya mchakato wa lahaja. Wakati mwingine ilikuwa kama mchakato huru kwa wote. Lakini ni vitendo gani ambavyo vingechukuliwa kuwa vya uzinzi? Na baadhi ya marabi wangesema, unajua, kwamba, unaweza kufikiria kesi.

Na marabi, nina uhakika kabisa kwamba kesi nyingi wanazokuja nazo ni za kufikirika kabisa na pengine zisizoaminika kabisa. Lakini kulikuwa na mjadala kuhusu kesi ambapo, na, unajua, ilisababisha onyo, hili, nilimjua mtu ambaye alipewa likizo ya utawala kwa kushiriki hadithi hii darasani kwa sababu baadhi ya wanafunzi walikasirika. Lakini kwa vyovyote vile, natumaini hakuna mtu atakayenipa likizo ya utawala hapa kwa kushiriki hadithi hii.

Lakini hadithi inaenda hivi. Kwa hivyo mtu yuko juu ya paa akitengeneza uvujaji kwenye paa la mmiliki wa nyumba tajiri. Na anafanya kitendo hiki huko juu, na anapata joto na kutokwa na jasho.

Kwa hivyo anavua nguo zake. Kwa hivyo yuko juu juu ya paa uchi, akifanya kazi kwenye paa. Wakati huo huo, bibi wa nyumba anatoka na kuamua kuota jua kwenye ua wa nyumba yake, kama ilivyokuwa kawaida siku hizo.

Kwa hivyo yuko chini. Anavua nguo zake, na mwili wake wote unabadilika rangi na kuwa mwekundu. Mwanamume anayefanya kazi juu ya paa ghafla anapigwa na upepo mkali, na upepo unamtoa nje ya nyumba, na anatua juu ya mwanamke huyo, nao wanafanya ngono.

Kwa kweli nadhani hilo haliwezekani. Lakini hiyo ndiyo njia ambayo marabi walitunga swali, sawa? Nao wanasema, na swali ni, je, wamefanya uzinzi? Nao walirudiarudia kuhusu hili. Na hatimaye, iliamuliwa, vema, hakukusudia kufanya chochote, na mwanamke huyo hakukusudia kufanya chochote.

Kwa hivyo hapana, hatupaswi kuiita uzinzi huu, unajua? Lakini wazo kwamba wangekuwa wakifikiria kwamba huu ulikuwa uzinzi ni jambo la ajabu kwetu. Lakini kwao, unajua, kufafanua aina hizi za masuala kulikuwa muhimu sana. Naweza kukumbuka nilipokuwa mseja muda mrefu uliopita.

Na miongoni mwa marafiki zangu wa chuo kikuu ambao walikuwa Wakristo, moja ya mada za mazungumzo ilikuwa, je, unaweza kwenda mbali kiasi gani na mpenzi wako kabla haijawa kama, unajua, ngono kabla ya ndoa, unajua? Na hivyo, na kisha suala

lilikuwa, unajua, tunafanya nini na miili yetu? Na dhambi ni nini? Yesu hahangaikii tunachofanya na miili yetu. Anaweka jambo hilo katika kile kinachoendelea moyoni mwetu, unajua? Je, tunajaribiwa? Je, tunavutwa? Je, tunavutiwa na mtu mwingine zaidi ya mwenzi wetu? Yesu anasema liko moyoni. Tamaa na uzinzi.

Hebu tufikirie hili kidogo hapa. Ikiwa mwanamume atamtazama mwanamke na kumtamani, nilikuwa na profesa katika seminari ambaye alikuwa akisimulia hadithi kuhusu kijana ambaye alimshauri ambaye alikuwa amechanganyikiwa kabisa kwa sababu alikuwa akimwambia profesa, anasema, Siwezi kujizua. Ninawaona wanawake warembo na ninahisi tu nimevutiwa nao.

Na anasema, Ninajua ninazini moyoni mwangu. Na profesa akasema, Naam, tunapaswa kuangalia maana ya maneno haya. Na hata leo, ninathamini kwa kiasi fulani kile jamaa huyo alichosema.

Neno lililotafsiriwa hapa kama tamaa, kumtamani, epithumeo. Epithumeo ni hamu kubwa ya kumiliki kitu au mtu. Sio dhana ya kupita.

Hilo silo linalozungumziwa. Sio kuhusu kumpata mtu wa kuvutia. Kuna tukio lingine dogo katika marabi ambapo mmoja wa marabi alimwona mwanamke mrembo wa Mataifa na akaapa kuhusu, unajua, sifa ziwe kwa Mungu aliyeumba uzuri kama huo au kitu kama hiki.

Na marafiki zake wote wa rabi walishangazwa kidogo kwamba alikuwa akionyesha kupendezwa kwake na uzuri wa mwanamke huyu. Inavyoonekana, isingekuwa mbaya sana kama angekuwa Myahudi. Lakini ukweli kwamba alikuwa Mmataifa ulionekana kuwapa matatizo.

Lakini ndio, namaanisha, je, huo ni uzinzi? Naam, inaonekana hivyo sivyo Yesu anazungumzia hapa. Badala yake, inaonekana kile Yesu anachozungumzia ni hamu ya kuwa nacho. Tunaweza kusema ni kupumbazwa.

Nadhani hivyo ndivyo hii inavyozungumzia. Ukifikiria, ukipanga, unaharibu uhusiano wako na mwenzi wako. Tamaa hudhoofisha uadilifu wa uhusiano wa ndoa.

Kuwa na mapenzi ya kimapenzi na mtu mwingine ni kuvunja uadilifu wa uhusiano unaopaswa kuwa nao na mwenzi wako. Hilo linaonekana kuwa ndilo Yesu analozungumzia hapa. Uzinzi moyoni mwake, badala ya kujaribu kufafanua matendo ya uzinzi.

Unakumbuka wakati Jimmy Carter alipofanya mahojiano na jarida la Playboy miaka mingi iliyopita? Hii ilikuwa wakati Jimmy Carter alipokuwa... Nadhani ninaonyesha umri wangu hapa. Alikuwa mgombea Jimmy Carter wakati huo. Jambo kubwa kuhusu Jimmy Carter ni kwamba alikuwa mgombea wa kwanza wa urais aliyevaa imani yake.

Ninaamini alikuwa mcha Mungu sana. Ninaamini alikuwa Mkristo. Hilo linamaanisha nini kwake kama rais ni swali lingine.

Alikuwa mtu aliyetaka kufanya yaliyo mema. Alikuwa mwanamume Mkristo ambaye alikuwa akijaribu kuwa mfuasi wa Yesu. Sababu ya kumtaja Jimmy Carter ni katika mahojiano haya ya Playboy, jarida la Playboy lilimuuliza Mkristo angejikusisha na nini kuhusu vitendo vya ngono.

Jimmy Carter anajitokeza tu bila kujua na kupitia orodha nzima ya mambo ambayo alifikiri Wakristo wangekuwa tayari kufanya na mambo mengine ambayo Wakristo hawapaswi kufanya. Hiki ndicho kinachoendelea hapa. Kwa watu wengi, wanajaribu kufafanua ni matendo gani, ni matendo gani ya kimwili, ambayo yangemaanisha uzinzi.

Nikimshika mkono, je, ninafanya uzinzi? Nikimkumbatia, je, ningemkumbatia kwa ubavu? Sawa. Mbele kwa mbele? Labda sivyo. Tunachora mstari wapi? Yesu anasema unachora mstari moyoni, si mwilini.

Tatizo si kitendo bali ni mchakato wa mawazo unaosababisha kitendo hicho. Kwa hivyo, ikiwa mchawi mwovu atakudanganya na kukufanya ufikiri kwamba msaidizi wake mzuri ni mke wako, na unaenda na kuanza kutabasamu na msaidizi wake mzuri jukwaani na kila mtu anakucheka huko juu, hufanyi uzinzi kwa sababu haina uhusiano wowote na moyo wako. Moyo, hapo ndipo tatizo lilipo.

Moyo ulionekana kama mbegu ya mapenzi. Hili ni jambo ambalo, tena, tunaposoma kuhusu moyo katika Biblia, nadhani tunawasilisha baadhi ya mawazo yetu ya kisasa, na huwa tunafikiria kuhusu moyo kama mbegu ya hisia. Katika mawazo ya Waebrania wa kale, hisia zilikuwa katika sehemu tofauti mwilini.

Kwa hivyo unaweza kuhisi kitu kiunoni mwako, aina fulani za hisia. Unaweza kuhisi aina zingine za hisia kwenye figo zako, kama vile hatia. Unaweza kuhisi hisia zako zinaweza kutokea kutoka kwa utumbo wako au kutoka tumboni mwako, sio kwenye ubongo wako.

Hawakujua ubongo ulifanya nini. Hawakujua hata ubongo ulikuwa wapi. Hawakujua ubongo ulifanya nini.

Lakini moyo kwa kawaida haukuzingatiwa kama mbegu ya hisia, bali kama mbegu ya mapenzi, mara nyingi. Kwa hivyo Yesu anazungumzia hapa kuhusu kutamani na kufanya uzinzi moyoni mwako, kumaanisha kwamba unashiriki mapenzi yako katika tendo linalodhoofisha uhusiano wako. Kwa hivyo tena, maneno ya Yesu hapa yanaonekana kumzungumzia mtu ambaye labda amevutiwa sana na dhana ya kudanganya.

Singesema hata kama ni ndoto, lakini labda kujihusisha na ndoto na burudani, na si wazo la kupita tu. Sasa, hapa ndipo inapofurahisha. Yesu anasema tufanye nini kuhusu uzinzi? Yesu hasemi chochote kuhusu kumpiga mwanamke mawe hadi afe.

Badala yake, Yesu anasema, sawa, kwa hivyo tuseme una mawazo haya ya uzinzi. Jicho lako linataka tu kutangatanga na kumtazama yule mwanamke pale. Naam, ikiwa jicho lako linakusumbua, mrarue mtoto huyo mara moja na umtupe.

Kama huwezi kuzuia mkono wako kugusa vitu ambavyo haupaswi kugusa, basi, kata mkono wako. Kwa sababu ni bora kwako kuingia mbinguni ukiwa na mkono uliopotea au jicho lililopotea kuliko kuingia jehanamu ukiwa na viungo vyote vya mwili wako. Naam, ndiyo.

Hilo linamaanisha nini? Tena, katika Mathayo sura ya 5, Yesu anatumia mbinu hiyo ya kifasihi ya kutia chumvi. Hakuna anayeingia mbinguni bila jicho. Hakuna anayeingia mbinguni bila mkono.

Hiyo si jinsi mbingu inavyofanya kazi. Unajua, Yesu anatumia msemu wa kutia chumvi ili kutupatia hoja hapa. Na hoja yake ni kwamba tunahitaji kuwa tayari kujitolea ili kudumisha usafi wetu, usafi wa mahusiano yetu.

Sasa, ikiwa huwezi kutazama televisheni bila kufikiria ni kiasi gani ungependa kuwa na uhusiano na nyota huyo mrembo au nyota huyo mrembo, basi labda unapaswa kuacha kutazama TV. Ikiwa huwezi kutazama, sawa, ikiwa huwezi kuingia kwenye tovuti fulani bila kuhisi kushawishika, basi labda hupaswi kwenda kwenye tovuti hizo. Na kumekuwa na watu ambao wamefanya hivi, na imekuwa ikigongwa vichwa vya habari mara kwa mara.

Hii ni hadithi iliyoibuka miaka michache iliyopita, yenye msukosuko mkubwa katika vyombo vya habari kwa sababu kulikuwa na daktari wa meno huko Iowa aliyemfukuza kazi mmoja wa wasaidizi wake kwa sababu alimwona kuwa mrembo sana. Na inaonekana, kulikuwa na tabia kidogo ya kutaniana ikiendelea huku na huko. Na mwanamume huyo, akiwa Mkristo, akasema, Nachukia kukufanyia hivi.

Nitakupa kifurushi kizuri na cha ukarimu cha kutengana, lakini siwezi kuwa nawe karibu nami kwa sababu inaharibu ndoa yangu. Bila shaka, alishtaki, na iligonga vichwa vya habari, na ilienea kote kuhusu jinsi daktari huyu wa meno alivyokuwa mwovu kwamba angemfukuza kazi mwanamke huyu kwa kuwa mrembo. Lakini nini kilitokea? Hatimaye, kesi hiyo ilifutwa na mahakama, ambayo ni, unajua, kwa namna fulani, moja kwa ajili ya watu wazuri kwa sababu haikuwa kama alikuwa akimtupa nje barabarani au kitu kama hicho.

Alikuwa msaidizi wa daktari wa meno. Kuna fursa nyingi kwa wasaidizi wa meno. Na alikuwa akifanya kile alichokiona kuwa bora zaidi.

Tunaweza kusema kwamba alikuwa akiiondoa, ili kuokoa uadilifu wa ndoa yake. Mnamo 2010, kulikuwa na hadithi nyingine ya kuvutia ambayo iligonga vichwa vya habari kila mahali kwa sababu ya mchungaji mkuu katika kanisa kubwa la New Jersey kuwaamuru wafanyakazi wake wote kufuta akaunti zao za Facebook. Inaonekana kwamba wafanyakazi wake kadhaa walikuwa wamejihusisha na mambo ya zamani kupitia Facebook, na mchungaji mkuu akaamua kwamba hii ilikuwa hatari kubwa sana na akasema, Ukitaka kufanya kazi na wafanyakazi wangu, lazima ufute akaunti zako za Facebook.

Ikiwa jicho lako linakukosesha, ling'oe. Hiyo ndiyo kanuni, naamini, ambayo Yesu anazungumzia hapa. Sasa, hapa si mahali pekee katika Agano Jipya ambapo uzinzi unatajwa na, kwa namna fulani, umefanywa wa kiroho kwa njia hii.

Kwa ufupi sana, Yakobo ana matumizi mapana kidogo, aina ya kitu cha aina ya uzinzi wa kiroho. Kumbuka, tulizungumzia jinsi katika Agano la Kale, Mungu mara nyingi alitangaza kwamba Israeli ilikuwa kama mwenzi mzinzi, kwamba aliwapenda na alitaka wajitolee kwake, lakini waliendelea kudanganya na miungu mingine. Yakobo anafufua taswira hiyo katika Agano Jipya.

Anasema, ninyi watu wazinzi, hamjui kwamba urafiki na dunia ni uadui dhidi ya Mungu? Kwa hivyo, yeyote anayechagua kuwa rafiki wa dunia anakuwa adui wa Mungu. Kwa hivyo, kuipenda dunia, kulingana na Yakobo, ni kumdanganya Bwana. Na kwa hivyo, tena, tunachokiona hapa ni kwamba anaweka suala la uzinzi moyoni, katika mitazamo, badala ya matendo.

Kwa hivyo, ni mbinu tofauti kidogo na baadhi ya marabi. Marabi wanajishughulisha sana na kufafanua vitendo vya uzinzi na kujaribu kujua ni nini kinachounda aina mbalimbali za uzinzi, lakini badala yake, katika Ukristo na Agano Jipya, na wanapaswa kutuwekea kasi, wanapaswa kutuwekea kiwango, kwa bahati mbaya, mara nyingi haijafanya hivyo, lakini katika Agano Jipya, lengo lilikuwa zaidi kwenye mitazamo ya uzinzi, badala ya vitendo. Usafi wa akili ndio Yesu anaomba.

Usafi wa akili ndio Yakobo anaongelea. Kuwa na moyo uliojitolea kwa Mungu na usioraruliwa na tamaa zingine, na Yesu anaweka kitu hicho hicho katika mahusiano yetu ya ndoa, kuwa na uhusiano na mwenzi ambao hauraruliwa, usiochafuliwa na tamaa zingine. Usafi ni suala la akili, badala ya suala la mwili.

Sasa, kuna nukuu nzuri ambayo imehusishwa na Martin Luther. Kwa kweli sikuweza kupata kama huyu ni Martin Luther kweli au la, lakini siku zote nilifurahia nukuu hii. Kulingana na Martin Luther, inaonekana huwezi kuwazuia ndege kuruka juu ya kichwa chako, lakini huna haja ya kuwaacha wajenge viota kwenye nywele zako.

Luther alitambua ukweli kwamba kutakuwa na nyakati ambapo, ndio, tutapata watu wengine wa kuvutia. Unajua, Mungu hatupi lobotomy tunapooana. Kutakuwa na nyakati ambapo tunaweza kuvutwa kwa namna fulani.

Huenda hata kukawa na ndoto za muda mfupi, lakini Luther anasema, na nakubali, huna haja ya kuziacha ziwe mambo ya kutamani. Kuna njia ambazo tunaweza kuzizuia mambo haya. Tazama filamu ya kufurahisha, au nenda msituni, au nenda kanisani, au piga simu rafiki na useme, Hujambo, unaweza kuniombea? Kuna njia nyingi ambazo tunaweza kupunguza majaribu.

Ikiwa tuko tayari kukubali, na najua hili ni gumu wakati mwingine, na hasa katika duru za kiinjalisti zenye msimamo mkali, ni gumu kwetu kukubali kwamba sisi ni wanadamu. Ni gumu kwetu kukubali kwamba, ndio, tunahisi majaribu, na kwamba wakati mwingine hata tunapambana na hisia ambazo si za kupendeza sana. Sio tu kwamba ni gumu kwetu kukubali hilo, lakini pia ni gumu kwetu kusikia hilo.

Jambo la kusikitisha ni kwamba kanisa si mara zote huwa zuri katika kushughulikia jambo la aina hiyo. Tunaposikia kwamba mtu fulani anashughulika na majaribu, wakati mwingine tunagundua kwamba kuna makanisa ambayo yatawahukumu na kuwatenga watu hao. Tunahitaji kuwa wazi kwa kila mmoja.

Tunahitaji kuwa na uwezo wa kuwa dhaifu, na tunahitaji kuweza kujadili maisha yetu ya mawazo, kwa sababu ni katika maisha ya mawazo ambapo dhambi huanza, na ni katika maisha ya mawazo ambapo inaota mizizi, na kama tutakavyozungumzia baadaye kidogo, tukiweza kuichoma kwenye chipukizi hapo kabla ndege hawajaota kwenye nywele zetu, tunaweza kuzuia kashfa kutokea baadaye. Mungu anataka tuwe na uhusiano safi na wenzi wetu na watu wa jinsia tofauti. Ni vigumu, lakini wakati mwingine, na vizuri, kwa wengi wetu, mara nyingi ni vigumu, lakini hatuko peke yetu.

Tuna nguvu ya Roho Mtakatifu. Tuna marafiki ambao Mungu anatupa, na tuna akili timamu pia. Kwa hivyo tujitahidi kuwa safi kutoka ndani, na kisha tuache nje ijitunze yenyewe.

Huyu ni Dkt. Anthony J. Tomasino katika mafundisho yake kuhusu Amri Kumi. Hii ni kipindi cha 8, Amri ya 7 - Hakuna Uzinzi.